

Eero Tuovinen, History, Avant-garde, Finnish

Hattujen sota

Poliittista draamaa 1700-luvun Ruotsissa.

Vuonna 1738 Ruotsin kuningaskunta on historian kynnyksellä: Arvid Hornin pitkä valtakausi valtaneuvoston kansliapresidenttinä, Ruotsin tosiasiallisena hallitsijana, päättyy uusien valtiopäivien kokoontumisen myötä. Valtaan nousee niin kutsuttu Hattujen puolue, joka kannattaa Ruotsin suurvalta-aseman palauttamista asevoimin, sodassa Venäjän keisarikunnan kanssa. Hornin puolue, Myssyt, on ajanut viimeiset 20 vuotta sisäänpäinkääntyvää teollistumisen ja kaupan politiikkaa, unohtaen karoliinien perinteet, joten aika muutokselle on enemmän kuin kypsä.

Hattupuolueen henkinen perintö polveutuu Ruotsin suurten kuninkaiden ajalta, kun Ruotsi oli protestanttisen maailman itseoikeutettu johtaja ja Itämeren hallitsija. Tämä uljas aikakausi päättyi Ruotsin kenties uljaimman kuninkaan, Kaarle XII:n valtakauteen, joka oli hänen traagiseen loppuunsa saakka lähes yhtä sotaa. Niin kutsuttu suuri Pohjan sota oli sukupolven mittainen Ruotsin sota käytännössä kaikkia naapureitaan vastaan, tärkeimpänä Pietari Suuren Venäjä, josta tämä sota teki imperiumin; Venäjä riisti Ruotsilta Itämeren maakunnat, Viipurin ja Käkisalmen, Pietari perusti uuden pääkaupunkinsa Inkeriin. Kaarle oli uljas kuningas jota hänen sotilaansa seurasivat ilolla ja vapaaehtoisesti niin helppoina kuin vaikeinakin aikoina, Norjan vuonoilta Mustanmeren rannoille; /hän/ ei koskaan taipunut vastoinkäymisten edessä.

Nykyinen kuninkaamme, Fredrik I, on saksalainen ja naimisissa Kaarle-kuninkaan sisaren Ulrika Eleanoran kanssa. Hän on myös heikko: Fredrik hyväksyi valtakunnan hajottamisen Uudenkaupungin rauhassa, eikä kyennyt vastustamaan valtiopäivien päätöstä lopettaa kuninkaan yksinvaltaisuus. Elämme nyt vapauden aikaa; kuningas on ensimmäinen vertaisten joukossa, omaten kaksi ääntä valtaneuvostossa ja ratkaisten tasaäännet, mutta todellista valtaa käyttää valtiopäivien valitsema kansliapresidentti, jonka takana muut valtaneuvoston jäsenet ovat - tai ainakin olivat Arvid Hornin pitkän hallituskauden aikana.

Ruotsia hallitsevat säätyvaltiopäivät koostuvat neljästä toisistaan riippumattomasta edustuslaitoksesta, joiden yksimielisyys on tarpeen koko valtakuntaa koskevien lakien säätämisessä. Aatelissäätynä edustavat kunkin aatelissuvun päämiehet; papistoa piispat ja hiippakunnittain valitut kirjanoppineet; porvarit valitsevat edustajan kustakin kaupungista erikseen; maanviljelijät äänestävät edustajansa tuomiokunnittain. Valtiopäivät käyttävät kaikkea valtaa, mutta erityisesti hallitusvalta on rajattu kuninkaan valtaneuvostoon ja salaiseen valiokuntaan, joka valmistelee arkaluontoiset asiat valtiopäiville; koska talonpoikaissäätyn ei voida luottaa ulkopoliittisen osaamisen ja luottamuksellisuuden osalta, salainen valiokunta muodostetaan kolmen muun säädyn jäsenistä.

Valtiopäivämiehet ovat yleisesti ostettavissa, eivätkä monet ole kovin hyvin perillä kysymyksistä, joista säädyn päättävät Tukholmassa. Säädyn kokoontuvat aina pari kuukautta kerrallaan; valtaneuvosto kutsuu uudet valtiopäivät koolle, kun uutta lainsäädäntöä tarvitaan. Puolueilla ei ole mitään organisaatiota, vaan Myssyt ryhtyivät vanhan, kunnianarvoisan mutta syrjäytetyn Arvid Hornin ympärille, kun taas Hattuja yhdistää muisto suurvalta-ajasta; molempien puolueiden kyky löytää enemmistöjä säätyjen äänestyksissä nojaa paitsi johtajien arvovaltaan, myös rahaan: Myssyjä rahoittavat venäläiset ja brittiläiset tahot, Hattuja taas ranskalaiset.

Valtiopäivien voimasuhteet ovat nyt ensimmäistä kertaa sitten suuren Pohjan sodan myötäiset Hattujen puolueelle, jolla on enemmistö aateliston ja porvarien keskuudessa; koska valtaneuvosto

koostuu lähinnä aatelista ja papisto on salaisessa valiokunnassa vähemmistössä aatelin ja porvariston rinnalla, hallitsevat Hatut käytännössä valtakunnan politiikkaa. Hattujen johtajana uusi kanslianpresidentti Carl Gyllenborg on nyt saanut vihdoon mahdollisuutensa - kuinka Ruotsi tarttuu historian suomaan tilaisuuteen? Venäjä on käynyt sotaa Osmanni-imperiumin kanssa jo useita vuosia, joten hetki on otollinen!

Grains

- Hatut janoavat kunniaa ja uskollisuutta
- Myssyt haluavat vaurautta ja onnea
- Jokainen on ostettavissa, kaikella on hintansa

Carl Gyllenberg, valtakunnankansleri

Kanslianpresidentti Carl Gyllenberg ratsastaa Hattupuolueen harjalla, mutta hän ei ole vanhan Arvidin kaltainen valtiomies, joka hallitsisi - Gyllenborgin on /johdettava/, sillä Hattujen merkantilistit, imperialistit, romantikot ja monarkistit pysyvät yhdessä vain voimakkaan ja eteenpäin menevän hallituksen johdosta.

Gyllenberg oli itse pääneuvottelijana, kun Uudenkaupungin rauhasta sovittiin suuren Pohjan sodan päätteeksi 1718; hän oli vaiti, kun valtiopäivät siirsivät kuninkaan vallan valtioneuvostolle; hän oli perustajajäsen ns. holstenilaisessa puolueessa, joka olisi toivonut kuninkaaksi Kaarle XII:n jälkeen Holstein-Gottorpin herttua Kaarlea, kuninkaan sisarenpoikaa. Fredrik I on se jota Ruotsi syyttää heikkouden tilassa solmitusta rauhasta, mutta Gyllenberg on se jota kuningas syyttää.

Gyllenberg soti Puolassa suuren Pohjan sodan aikana, jonka jälkeen hänestä tuli Ruotsin suurlähettiläs Lontooseen. Siellä hän meni naimisiin jakobiitti-leski Sarah Wrightin kanssa, jonka poliittiset salongit tähtäsivät katolisen, skotlantilaisen Stuartin suvun palauttamiseen Ison-Britannian valtaistuimelle. Gyllenberg pidätettiin ja karkotettiin osallisena salaliittoon, jonka jälkeen pariskunta palasi Ruotsiin ja Gyllenberg rahoitti poliittisen uransa vauraan vaimonsa avustuksella. Sarah on itsenäinen liberaali, ainoa nainen Ruotsin hovissa joka on ystäväystynyt kuningas Fredrikin katolisen rakastajattaren, Hedvig Tauben kanssa.

Gyllenborgin tavoitteena on ei enempää eikä vähempää kuin Ruotsin suurvalta-aseman palauttaminen. Sympaattisin ulkovalta on eittämättä Ranska, Ruotsin vanha liittolainen. Suurin este on Venäjä, joka on Pietari Suuren jäljiltä itsekin ekspansiivinen suurvalta; Venäjän selkä on murrettava Itämerellä ja Pietari poltettava nyt, kun Venäjällä on vallassa toinen toisensa jälkeen pajarien valitsevia heikkoja tsaareja. Gyllenborgin selkäpiitä kylmää, sillä toisin kuin monet Hatut hän tietää, miten valtava tämä tehtävä on - vaihtoehtoja ei kuitenkaan ole. Kun nuoret sotilaat tuovat Gyllenborgille karttoja, joissa Venäjältä vaaditaan Laatokan ja Valkoisenmeren välistä kannasta rauhan hintana, Gyllenberg rohkaisee kunnianhimoa; suurvalta-Ruotsin ikkuna on sulkeutumassa, ja Krimin tataarien heiketessä Venäjä kasvaa voimaksi, jonka varjosta Ruotsi ei ole enää koskaan nouseva, jos ei nyt, kun Gyllenborgin kaltaiset vanhat karoliinit vielä muistavat, mitä voi olla ja mitä on oltava.

Traits	
	Hattujen arvostama
3	Gyllenborgia pidetään ritarillisena patrioottina, hänestä toivotaan Arvid Hornin kaltaista vanhempaa valtiomiestä, joka luovii viisaasti ulkopolitiikan aallokoissa.
2	Sarah Gyllenberg Katolinen, brittiläinen, vauras ja voimakastahtoinen puoliso.
2	Rohkeus unelmoida Arvid Horn on todellinen yömyssy, joka on valmis myymään perintömme ja kruunun loiston. Ei, tuhat kertaa ei!
1	Likaiset keinot Ruotsin valtiosääntö on rikki; Myssy-virkamiesten savustaminen virkakunnasta on mahdollista vain poliittisin oikeudenkäynnein ja lahjuksin, eivätkä Hatut ole usein sen parempia.
Burdens	
2	Kuninkaan epäsuosio Gyllenborgilla ja Fredrikillä on vaikea historia.

From:

<https://talesofentropy.com/scenarios/> - **Scenarios**

Permanent link:

https://talesofentropy.com/scenarios/doku.php?id=hattujen_sota&rev=1486637765

Last update: **2017/02/09 12:56**

